
LİSANSÜSTÜ MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Yrd. Doç. Dr. Sermin BİLEN*

ÖZET

Bilim, teknoloji ve sanat toplumsal kalkınmanın üç temel ögesini oluşturmaktadır. Bu üç temel ögenin gelişmesinde üniversiteler önemli rol oynamakta ve programlarında bu alanların eğitimine lisans ve lisansüstü düzeyde yer vermektedirler.

Lisansüstü programların genel işlevleri arasında toplumsal olaylara duyarlı, yaratıcı üst düzey insan gücü yetiştirmek, nitelikli araştırmacılar ve akademisyen yetiştirmek sayılabilir.

Bu araştırmada bu genel çerçevede içinde Türkiye'deki lisansüstü müzik öğretmeniği programları incelenmiş, programların olumlu yönlerinden yararlanılarak programda yer alması uygun görülen ders kategorileri ile ilgili önerilerde bulunulmuştur.

SUMMARY

Science, technology and art are the basic elements of the social development. In developing these three basic elements, the universities have an important role and also universities include them in their schedule in graduate programmes.

Among these functions of the graduate programmes are to educate researchers and academicians who are responsible for social issues, imaginative and qualified.

In this research, in general, the graduate music education programs in Turkey, have been examined and having some benefits from these programs, new recommendations have been made about the categories which are convenient for the program.

GİRİŞ

Bilim ve teknoloji çağı olarak adlandırılacak çağımızda bilim ve teknoloji, yaşam ve davranış biçimlerimizi, bir başka deyişle toplumsal yaşamımızı etkilemektedir. Toplumsal bilincin ve değişimin temel öğelerinden sayılan bilim ve teknoloji toplum bireylerine daha anlamlı, daha çağdaş bir yaşam biçimi sağlarken çelişkilerini de yanı sıra getirmektedir.

Toplulararası ilişkiler hızla ilerlerken teknolojik toplumlarda insan ilişkileri mekanikleşmekte, insan kendisine, ailesine, çevresine, topluma yabancılaşmaya başlamaktadır. İnsanların birbirlerini anlamaya, sevmeye zaman ve olanakları el vermemekte, estetik beğenileri giderek azalmaktadır. İşte bu noktada sanat işlerlik kazanmaktadır. Akıl ve duygulara dengeli bir biçimde yer vererek insanlara duygu ve düşünce aktaran, müzikten dansa, resim-

den tiyatroya, heykelleri sinemaya dek tüm sanat dalları insancıl bir iletişim aracı işlevi üstlenmektedir (Armağan, 1992:260).

O halde bilim, teknoloji ve sanat toplumsal kalkınmanın ve toplumsal refahın üç temel ögesini oluşturmaktadır. Bu üç temel ögenin gelişmesinde üniversiteler önemli rol oynamakta ve programlarında bu alanların eğitimine lisans ve lisansüstü düzeyde yer vermektedirler.

Genel olarak üniversitelerden beklenen işlevlerin başında bilim üretmek gelmektedir. Günümüzün çağdaş üniversite anlayışı için bu yeterli görülmemektedir. Bilim üretmenin yanı sıra toplumsal olaylara duyarlı ve toplumsal sorunlara akılcı çözümler getirebilen bireyler yetiştirmek çağdaş üniversitenin diğer işlevleri arasında yer almaktadır. Bu konuda Arıcı görüşlerini şöyle dile getirmektedir (Arıcı; 2001:56-57).

* D.E.Ü. - B.E.F - G.S.E.B., Müzik Öğretmeniği A.B.D.

Geleneksel olarak üniversitelerden beklenen hizmetlerin başında bilim üretmek ve bunu yaymak geliyor... Üniversiteler zaman zaman bu işleve o kadar sarılmışlar ve bunu varlıklarının temel nedenini saymışlar ki, işi bazen "ben bilim üretirim, bunun dışında olup bitenlere karışmam" görüşüne kadar götürmüşlerdir. Ne var ki zaman içinde bu görüş değişmeye ve üniversitelerden yeni ve farklı hizmetler beklenmeye başlandı. Çünkü, toplumların yaşadığı sorunların tek başına salt bilim üretmek ve bunu yaymakla çözümlenemeyecek çeşitte ve boyutta olduğu fark edilmeye başlandı.

Üniversitelerin bu işlevleri yerine getirmesinde lisansüstü eğitimin önemli bir yeri ve ağırlığı vardır.

Bilim üretmek, toplumsal olaylara duyarlı, toplumsal sorunlara akılcı çözümler üretebilen, üst düzey insan gücünün yetiştirilmesi işlevlerini üstlenmesi gereken üniversitelerin özellikle lisansüstü eğitimde başlıca diğer işlevleri arasında toplumun gereksinimlerini karşılayacak araştırmacılar ve nitelikli akademisyenler yetiştirmek de yer almaktadır.

Bilim adamlarının yalnızca mesleki değil günlük yaşamlarının da bir parçasını oluşturan alıştırmacılık, çağdaş anlamda bir bilim adamının en önemli özelliklerinden biridir (Açıkgöz, 1992: 5).

Yalnızca var olan bilgiyi aktaran değil, yeni bilgileri araştıran, analiz eden nitelikli öğretim üyelerinin yetiştirilmesi lisansüstü eğitimin temel işlevlerindedir (Çakar, 2001: 65).

Bilginin hızla arttığı bir ortamda eğitim sisteminin en önemli ögesi olan öğretmenlerin ve eğitim bilimi uzmanlarının niteliklerinin yükseltilmesinde de lisansüstü eğitimin önemi yatsınmaz (Karakütük, 2000: 194).

Özetlenecek olursa üniversitelerin çağdaş bir çizgi oluşturması bilim, teknik ve sanat alanlarındaki lisansüstü eğitim programlarının şu işlevleri üstlenmesini gerektirmektedir.

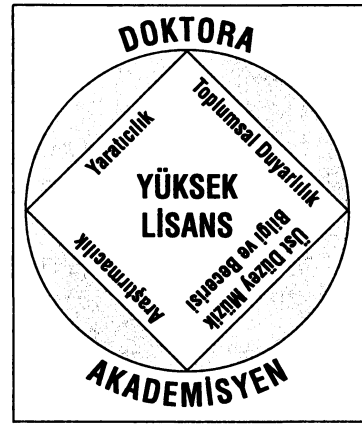
- Bilim üretmek ve yaymak
- Üst düzey insan gücü yetiştirmek
- Toplumsal olaylara duyarlı, toplumsal sorunlara akılcı çözümler üretebilen bireyler yetiştirmek
- Toplumun gereksinimlerini karşılayacak nitelikli araştırmacılar yetiştirmek.
- Akademisyen yetiştirmek.

Bunlara, tüm alanlarla ilgili olmakla birlikte sanat eğitimi ile daha yakından ilişkilendirilebilecek yaratıcı bireyler yetiştirme işlevi de eklenebilir. Tüm duygusal ve zihinsel etkinliklerde, her türlü çalışma ve uğraşın içinde yer alan yaratıcılık, insan yaşamının ve insan gelişiminin tüm yönlerinin temelini oluşturur (San, 1977:12). Yaratıcılık, tüm eğitim alanlarının özellikle de sanat eğitiminin vazgeçilmez bir parçasıdır (Kırışoğlu, 1991:23).

Bilim ve teknolojinin topluma getirdiği yararlar karşın, kendi iç çelişkilerinin sonucu olarak oluşan estetik yoksunluğunu bilim ve teknolojinin eksikliklerini tamamlayarak dengeli bir toplum oluşmasında sanat eğitimi en önemli etkenlerden birini oluşturmaktadır. Müzik eğitimi sanat eğitiminin önemli kollarından biridir.

Lisansüstü müzik öğretmenliği programı da kuşkusuz üniversitenin genel işlevlerinden soyutlanamaz. Bu genel işlevleri bu programa indirgediğimizde karşımıza şöyle bir şema çıkar:

Lisansüstü Müzik Öğretmenliği Programının İşlevleri: Şematik olarak verilen lisansüstü müzik öğretmenliği programlığı işlevlerinin açılımı şöyle ele alınabilir:

- Ezberden uzak, meraklı, araştırmacı, kendisiyle barışık yaratıcı müzik eğitimcileri yetiştirmek.
- Müzik eğitimcilerinin lisans düzeyinde kazandığı müzik bilgi ve becerilerini becerilerine lisansüstü düzeyde geliştirmelerine olanak yaratmak
- Toplumun müzik eğitimine ilişkin gereksinimlerini karşılayacak nitelikli müzik eğitimi araştırmacıları yetiştirmek.
- Müzik eğitimi sorunlarını, toplumun diğer sorunlarıyla ilişkilendirebilen, toplumsal tüm olaylara karşı duyarlı olduğu gibi, müzik eğitimi sorunlarına da duyarlı ve bu sorunlara akılcı çözümler üretebilen müzik eğitimcileri yetiştirmek.
- Topluma yön veren üniversitelerin daha çağdaş bir çizgi yakalamasına ortam hazırlayacak, sanat üretimine ve sanatsal gelişmeye yön verecek müzik eğitimi akademisyenleri yetiştirmek.

"Bu işlevleri yerine getirebilecek programlar hangi kategorideki derslerden oluşmalıdır?" sorusunu sormak nitelikli programların oluşturulmasına ışık tutacaktır. Bu soruya yanıt aramak ve konuyu tartışmaya açmak üzere Tablo 1'de verilen şu kategoriler önerilebilir:

Tablo 1. Lisansüstü Müzik Öğretmenliği Programı İçin Önerilen Ders Kategorileri ve Hedefleri

Lisansüstü Eğitim Programı	Ders Kategorileri	Hedefleri
Yüksek Lisans ve Doktora	Müzik Alanına İlişkin Dersler	Müzik bilgi ve becerilerini üst düzeye taşımak
	Anadal Eğitimi (Çalgı ve Şan)	
	Müzik Kuramları Eğitimi	
	Müzik Eğitimine İlişkin Dersler	Yaratıcı bireyler yetiştirmeye yönelik çağdaş müzik eğitimi anlayışı ve müzik eğitimciliği becerilerinde daha yetkinleşmek.
	Müzik – Kültür Dersleri	Müziği felsefi, sosyolojik, psikolojik, estetik...v. b. boyutları ile irdeleyerek derin müzik kültürü donanımı kazanmak.
	Müzik Teknolojisine İlişkin Dersler	Teknolojinin, özellikle bilgisayarın müziğe sağladığı olanakları kullanabilme becerisi kazanmak.
	Eğitim Bilimlerine İlişkin Dersler	Müzik eğitimini eğitimin bilimsel temellerine oturabilecek donanımı sağlamak.
Doktora	Araştırmacılığa İlişkin Dersler	Bilimsel müzik eğitimi araştırmalarını yürütebilecek, araştırmada kullanılacak ölçme araçlarını geliştirebilecek ve ölçme araçlarını çözümlayıp, yorumlayabilecek temel bilgi ve becerileri kazanmak.
	Anadal Öğretimine İlişkin Dersler	Çalgı ya da şan öğretiminin temel ilke ve yöntemlerine ilişkin ileri düzeyde bilgi ve beceri kazanmak.

Bu kategoriler doğrultusunda ele alınan bu araştırmada Türkiye'deki lisansüstü programlarda yer alan dersleri karşılaştırmak amacı ile şu sorulara yanıt aranmıştır.

Lisansüstü programlarda;

- Müzik alanına ilişkin derslere,
- Müzik eğitimine ilişkin derslere,
- Müzik-Kültür derslerine,
- Müzik teknolojisine ilişkin derslere,
- Anadal öğretimine ilişkin derslere,
- Araştırmacılığa ilişkin derslere,
- Eğitim Bilimlerine ilişkin derslere yer verilmekte midir?

Bu bağlamda incelenen lisansüstü müzik öğretmenliği programlarının üniversiteler ve enstitülere göre dağılımı Tablo 2 de verilmiştir.

Araştırma 2002-2003 öğretim yılında programları yürürlükte olan enstitülerle sınırlandırılmıştır. Lisansüstü programları olduğu halde yürürlükte olmayan enstitüler araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır.

Programların karşılaştırması, enstitülerin Web sayfalarına ve enstitü müdürlüklerine başvurulduğu halde ders içeriklerinin çoğuna ulaşamaması nedeni ile ders içerikleri araştırma kapsamı dışında bırakılarak, programın içerdiği derslerle sınırlı tutulmuştur.

Üniversitelere bağlı enstitüler aşağıda belirtilen kısaltmalarla verilmiştir.

Tablo 2. Lisansüstü "Müzik Öğretmenliği" Programlarının Üniversiteler ve Enstitülere Göre Dağılımı

Üniversite	Enstitü	Program Derecesi
Gazi Üniv.	Eğitim Bilimleri	Yüksek Lisans Doktora
Marmara Üniv.	Eğitim Bilimleri	Yüksek Lisans Doktora
Dokuz Eylül Üniv.	Eğitim Bilimleri	Yüksek Lisans Doktora
Abant İzzet Baysal Üniv.	Sosyal Bilimler	Yüksek Lisans Doktora
Selçuk Üniv.	Sosyal Bilimler	Yüksek Lisans Doktora
Uludağ Üniv.	Sosyal Bilimler	Yüksek Lisans

Sonuçlar: Lisansüstü müzik öğretmenliği programlarının içerdiği derslerin Tablo 1 de önerilen kategorileri doğrultusunda incelenmesi ile elde edilen sonuçlar Tablo 3 ve 4'de verilmiştir

G.Ü. E.B.E.	: Gazi Üniv. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
M.Ü. E.B.E.	: Marmara Üniv. Eğitim Bilim. Enstitüsü
D.E.Ü. E.B.E.	: Dokuz Eylül Üniv. Eğitim Bilim. Enst.
A.İ.B.Ü. S.B.E.	: Abant İzzet Baysal Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü
U.Ü. S.B.E.	: Uludağ Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü
S.Ü. S.B.E.	: Selçuk Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tablo 3. “Müzik Öğretmenliği” Yüksek Lisans Programı Ders Kategorilerinin Enstitülere Göre Dağılımı

Ders Kategorileri	“Müzik Öğretmenliği” Yüksek Lisans Programı Yürüten Enstitüler					
	G.Ü. E.B.E.	M.Ü. E.B.E.	D.E.Ü. E.B.E.	A.İ.B.Ü. S.B.E.	U.Ü. S.B.E.	S.Ü. S.B.E.
Anadal Eğitimine İlişkin Dersler (Çalgı-Şan)	*	*	*	*	*	*
Müzik Kurumlarına İlişkin Dersler	*	*	*	*	*	*
Müzik Eğitimine İlişkin Dersler	*	*	*	*		
Müzik - Kültür Dersleri		*	*			
Müzik Teknolojisine İlişkin Dersler			*		*	
Anadal Öğretmenliğine İlişkin Dersler (Çalgı-Şan)	*				*	*
Araştırmacılığa İlişkin Dersler			*	*	*	
Eğitim Bilimlerine İlişkin Dersler			*	*		
	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam	Toplam
	21 Kredi	21 Kredi	27 Kredi	30 Kredi	32 Kredi	21 Kredi

Tablo 3'e göre;

- Türkiye’de “Müzik Öğretmenliği” yüksek lisans programları Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesinin Eğitim Bilimleri Enstitülerince, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesinin ise Sosyal Bilimler Enstitülerince yürütülmektedir.
- Tüm enstitü programlarının ortak yanı anadal eğitime ve müzik kuramlarına ilişkin derslere yer verilmesidir.
- Müzik eğitimine ilişkin dersler G.Ü. ve D.E.Ü. E.B.E. programlarının dışında yer almamaktadır.
- Müzik-Kültür derslerine M.Ü. E.B.E., D.E.Ü. E.B.E. ve A.İ.B.Ü. S.B.E. programlarında yer verilirken diğer programlarda yer verilmemiştir.

- Müzik Teknolojisine ilişkin derslere M.Ü. E.B.E., D.E.Ü. E.B.E. Enstitüleri ve U.Ü. S.B.E. programı dışında yer verilmemiştir. Müzik teknolojisine ilişkin dersler bu programların tümünde Bilgisayar ile ilgilidir.
- Anadal öğretime ilişkin dersler G.Ü. E.B.E. ile U.Ü. S.B.E. ve S.Ü. S.B.E. programlarında yer alırken, diğer programlarda yer almamıştır.
- Araştırmacılığa ilişkin dersler D.E.Ü. E.B.E. ile A.İ.B.Ü. S.B.E. ve U.Ü. S.B.E. dışındaki programlarda yer almamıştır.
- Eğitim Bilimlerine ilişkin derslere ise yalnızca D.E.Ü. E.B.E. ve A.İ.B.Ü. S.B.E. programlarında yer verilmiştir.

Tablo 4. “Müzik Öğretmenliği” Doktora Programı Ders Kategorilerinin Enstitülere Göre Dağılımı

Ders Kategorileri	“Müzik Öğretmenliği” Doktora Programı Yürüten Enstitüler				
	G.Ü. E.B.E.	M.Ü. E.B.E.	D.E.Ü. E.B.E.	A.İ.B.Ü. S.B.E.	S.Ü. S.B.E.
İleri Anadolu Eğitimine İlişkin Dersler	*	*	*	*	*
Müzik Kurumlarına İlişkin Dersler	*	*	*	*	*
Müzik Eğitimine İlişkin Dersler	*	*	*	*	
Müzik - Kültür Dersleri			*	*	
“Müzik Öğretmenliği” Doktora Programı Ders Kategorilerinin Enstitülere Göre Dağılımı					
Müzik Teknolojisine İlişkin Dersler	*				
Anadal Öğretmenliğine İlişkin Dersler			*	*	*
Araştırmacılığa İlişkin Dersler		*	*	*	
Eğitim Bilimlerine İlişkin Dersler			*	*	
Toplam	21 Kredi	21 Kredi	25 Kredi	38 Kredi	21 Kredi

Tablo 4'e;

- “Müzik Öğretmenliği” doktora programı U.Ü. dışındaki programlarda yürütülmektedir.
- Yüksek lisans programlarında olduğu gibi doktora programlarının da ortak yönü anadal eğitimi ve müzik kuramlarına ilişkin derslerin tüm programlarda yer almasıdır.
- Müzik eğitimine ilişkin derslere M.Ü. E.B.E. ve D.E.Ü. E.B.E. ile A.İ.B.Ü. S.B.E. programları dışında yer verilmemiştir.
- Müzik-Kültür derslerine salt A.İ.B.Ü. S.B.E. programlarında yer verilmiştir.
- Müzik teknolojisiyle ilgili olarak Müzik Eğitimi Teknolojisi adı ile yalnızca G.Ü. E.B.E. programında rastlanmıştır.
- Anadal öğretime ilişkin derslere D.E.Ü. E.B.E. ile A.İ.B.Ü. S.B.E. ve S.Ü. S.B.E. programlarında yer verilmiş, diğer programlarda bu dersler yer almamıştır.
- Araştırmacılığa ilişkin dersler M.Ü. E.B.E. ve D.E.Ü. E.B.E. ile A.İ.B.Ü. S.B.E. programlarında yer almaktadır.
- Eğitim Bilimlerine ilişkin dersler ise D.E.Ü. E.B.E. ile A.İ.B.Ü. S.B.E. programlarında yer alırken, bu derslerin A.İ.B.Ü. S.B.E. programlarında doğrudan müzik eğitimi ile ilişkilendirildiği gözlenmiştir. Örneğin, Müzik Eğitiminde Program Değerlendirme, Müzik Eğitiminde Program Çözümleme gibi.

TARTIŞMA ve ÖNERİLER

“Müzik Öğretmenliği” lisansüstü eğitimin hedeflerinden biri bilim ve sanat üreten öğretmenler ve akademisyenler yetiştirmektir. Lisansüstü eğitimin yüksek lisans aşaması daha çok lisansta edinilen bilgi ve becerilerin daha üst düzeye taşınmasına olanak tanıyan ve doktora aşamasına temel oluşturan derslerden oluşmalıdır. Çalgı çalma ve sesini kullanma yetisinin geliştirilmesine ve müzik kuramlarında lisans eğitiminden daha kapsamlı bilgi kazandırılmasına yönelik bu tür derslerin tüm enstitülerin yüksek lisans programlarında yer alması “ bilim ve sanat üreten öğretmenler “ yetiştirmenin tüm enstitülerce hedeflendiğini göstermektedir.

Bu hedeflerden akademisyen yetiştirme hedefinin gerçekleşmesi ise daha çok doktora programı ile ilgilidir. Doktora programında çalgı ve sese dayalı anadal derslerinden çok, çalgı ve ses öğrenme-öğretme ilke ve yöntemlerini içeren derslere yer vermek akademisyen yetiştirme hedefine daha uygun düşmektedir. Oysa programlar incelendiğinde görülmüştür ki programların çoğunda bu tür dersler yoktur, olan programlarda da daha çok yüksek lisansda yer almaktadır. Bu tartışmalar doğrultusunda, çalgı

ve ses öğrenme-öğretme ilke ve yöntemlerine ilişkin derslerin doktora programında yer alması önerilebilir.

“Müzik Öğretmenliği” lisansüstü programlarının temel hedefinin nitelikli eğitimci yetiştirmek olduğu düşünüldüğünde anadal ve müzik kurumları eğitimine paralel olarak müzik öğrenme-öğretme ilke ve yöntemlerine ilişkin derslere yer verilmesi, kazanılan bilgi ve becerilerin temel hedef doğrultusunda anlam kazanması sağlanacaktır. Enstitü programlarının tümünde yer almayan bu dersler, tüm enstitülerin yüksek lisans ve doktora programlarında yer almalıdır.

Müzik Psikolojisi, Müzik Estetiği gibi derslerin bazı programlarda yer alması, programlarında bu tür derslere yer vermeyen enstitülere ışık kaynağı oluşturmaktadır. Bu tür dersler müzik kültür birikimini artırmada ve müzik sanatına çok boyutlu bakmada etkilidir. Bu açıdan bakıldığında Müzik Psikolojisi, Müzik Estetiği derslerine ek olarak Müzik Felsefesi, Müzik Sosyolojisi... vb. derslerin de lisansüstü programlarda yer alması eğitimin niteliğini artıracaktır.

Lisansüstü programların en önemli hedeflerinden biri de toplumun gereksinimlerini karşılayacak nitelikli araştırmacılar yetiştirmektir.

İyi bir araştırmacı;

- Bilimsel araştırma tekniklerini (Nitel ve Nicel),
- Araştırmada kullandığı ölçme araçlarını nasıl geliştireceğini,
- Araştırmada kullandığı ölçme araçlarını nasıl değerlendireceğini ve kullanacağı

istatistik tekniklerini iyi bilmelidir.

Bilimsel Araştırma Teknikleri, Ölçme Aracı Geliştirme İstatistik gibi derslere yer verilmesi nitelikli araştırmacıların yetiştirilmesinde son derece büyük önem taşımaktadır. Bazı enstitülerce araştırmacılığa ilişkin derslere hiç yer verilmemesi lisansüstü eğitim hedeflerinin yeterince yerine getirilmediği kaygısı yaratmaktadır

Eğitim Bilimleri, eğitime yönelik tüm disiplinlerin temelini oluşturduğu gibi, müzik eğitiminin de temelini oluşturmaktadır. Eğitim Bilimlerinden kopuk bir müzik öğretmenliği programı, daha çok müziğin sanatsal boyutuyla ilgilidir. Böyle bir program, eğitimin bilimsel temellerine oturmayışı nedeni ile müzik eğitiminin gerçek işlevlerini yerine getiremeyecek yüzeysel, havada bir program olmaktan öteye geçemez. Eğitim Bilimlerine yönelik derslerin çok az enstitü programında yer alması düşündürücüdür. Bu derslere programlarda yer verilmesi ile müzik alanında kazanılan, bilgi ve becerilerin daha çok anlam kazanması ve genelde özeli yakalayarak bütünsel bir eğitim anlayışı içinde nitelikli müzik eğitiminin gerçekleşmesi sağlanacaktır.

Çağımız bilgi patlaması ve teknolojisi çağı olarak adlandırılmaktadır. Çağın en büyük teknolojilerinden sayılan

bilgisayarın, müzik eğitiminde bir çok kullanımı vardır. Nota yazımından, çok seslendirmeye, işitme eğitimine Internet aracılığıyla müzik yapıtlarına ve müzik ile ilgili araştırmalara ulaşmaya kadar çok kapsamlı yararlar sağlayan bilgisayar eğitiminin lisansüstü programlarda yer alması çağın bir gereği olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak programlara konan bilgisayar derslerinin içeriği, yukarıda söz edilen kapsam genişliğinde hazırlanmalıdır.

Bir programın niteliğini salt programda yer alan dersler belirleyemez. Önemli olan programda yer alan derslerin içeriğinin nasıl oluşturulduğudur. Ders içeriklerinin oluşturularak enstitülerin ilgili Web sayfalarında yer alma-

sı, enstitüler arası bilgi akışını hızlandıracaktır. Benzer bir araştırmanın ders içeriklerini de kapsayacak biçimde yapılması, daha nitelikli programların oluşturmasına olanak sağlayacaktır.

Ders içerikleri, özellikle müzik eğitimine ve müzik kültürüne ilişkin derslerde öğrencileri toplumsal olaylara duyarlı kılacak, müziğin ve müzik eğitiminin toplumsal olgular içindeki yerini iyi vurgulayacak biçimde düzenlemelidir.

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak getirilen öneriler Tablo 5’de verilmiştir. Tablo 5’de verilen ders kategorileri taslak bir öneri niteliği taşımaktadır.

Tablo 5. “Müzik Öğretmenliği” Programları İçin Önerilen Ders Kategorileri

Müzik Kuramları ile İlgili Dersler	İleri Batı Müziği Armoni Eğitimi	Programa alınacak bir ya da birkaç ders zorunlu kılınabilir.
	Türk Müziği Armonisi	
	İleri Eser Çözümleme Eğitimi	
	Besteleme Teknikleri... vb.	
Anadal Eğitime İlişkin Dersler	Yaylı Çalgı Eğitimi	Öğrencinin anadalına yönelik bir dersi seçmesi zorunlu kılınabilir.
	Piyano Eğitimi	
	Şan Eğitimi	
	Üflemeli Çalgılar Eğitimi	
	Gitar Eğitimi	
Müzik Eğitime İlişkin Dersler	Çoklu Zeka Kuramı ve Müzik Eğitimi	Programa alınacak en az bir ders zorunlu kılınabilir.
	Müzik Eğitiminde Aktif Öğrenme	
	Çağdaş Müzik Eğitimi Kuramları... vb.	
Müzik-Kültür Dersleri	Müzik Felsefesi	Programa alınacak derslerden en az birisinin seçimi zorunlu kılınabilir.
	Müzik Sosyolojisi	
	Müzik Psikolojisi	
	Müzik Estetiği Çağdaş Müzik Akımları	
Müzik Teknolojisine İlişkin Dersler	Müzik Eğitiminde Bilgisayar Kullanımı	Programa alınacak en az bir ders zorunlu kılınabilir.
	Müzik Teknolojisi... vb.	
Eğitim Bilim Dersleri	İlgili anabilim dalının açtığı derslerden öğrencilerin gereksinimlerine göre seçilecek dersler.	Programa alınacak dersler zorunlu kılınabilir.
Araştırmacılığa İlişkin Dersler	Bilimsel Araştırma Teknikleri	Programa alınacak dersler zorunlu kılınabilir.
	İstatistiksel Yöntemler ve Uygulamalar	
	Ölçme Aracı Geliştirme... vb.	
Alan Öğretimine İlişkin Dersler	Piyano öğrenme-öğretme ilkeleri ve yöntemleri	Yalnızca doktora programında zorunlu seçmeli dersler olarak yer alabilir.
	Yaylı Çalgılar öğrenme-öğretme ilkeleri ve yöntemleri (keman, viyola, çello)	
	Şan öğrenme-öğretme ilkeleri ve yöntemleri	
	Gitar öğrenme-öğretme ilkeleri ve yöntemleri	
	Flüt öğrenme-öğretme ilkeleri ve yöntemleri	

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K., Açıkgöz K., (1992). **Üniversite Denilen Yer**, Malatya
- Arcı, H. (2001). "Sosyal Bilimler Alanında Bilim Adamı Yetiştirme" **Tüba**. Bilimsel Toplantı Serileri: 7
- Armağan, İ. (1992). **Sanat Toplumbilimi. Demokrasi Kültürüne Giriş**. İzmir.
- Bermek, E. (2002). "Ülkemizde Bilim ve Bazı Öneriler" Günce **Tüba**. Ankara.
- Çakar, Ö. (2001). "Fen Bilimleri Alanında Bilim Adamı Yetiştirme" **Tüba**. Bilimsel Toplantı Serileri: 7, Ankara
- Karakütük, K. (2000). "Öğretmenlerin Lisansüstü Öğretimi Konusunda Yönetici ve Öğretmen Görüşleri" **Buca Eğitim Fakültesi Dergisi**. Özel Sayı: 12, İzmir.
- Kırışoğlu, O. T. (1991). **Sanatta Eğitim. Görmek, Anlamak, Yaratmak**. Ankara.
- San, İ. (1977). **Sanatsal Yaratma, Çocukta Yaratıcılık**. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.